

Resum executiu:

El següent treball pretén interrogar-se per la problematització del subjecte de lluita que emprèn el feminisme marxista italià dels 70 involucrat en la Campanya per/contra els Salaris Domèstics (Wages for Housework Campaign) a través d'una revisió del tractament teòric de la categoria "treball" i les conseqüències polítiques que se'n deriven. El tractament de la categoria de "treball" dins l'aparell conceptual feminista marxista oscil·la entre una afirmació del treball domèstic com a treball no remunerat i un rebuig al treball, assalariat i no assalariat, com a font de dominació sota el mode de producció capitalista i dispositiu de socialització de gènere.

L'objectiu d'aquest treball és doble. En primer lloc, pretén obrir la possibilitat d'elaborar genealogies feministes a partir de les tensions que emergeixen en el procés de definició del subjecte de lluita i, en segon lloc, a la llum de la discussió del text, pretén oferir una lectura renovada de la campanya d'un salari pel treball domèstic com una proposta abolicionista del gènere que cohabita en espai i temps amb altres propostes abolicionistes del gènere a Itàlia als anys 70 provinents del freudomarxisme. Per abordar aquesta qüestió es durà a terme una selecció de textos a partir de tres criteris: 1) textos fundacionals, 2) figures rellevants i 3) intervencions polítiques col·lectives. Havent seleccionat els textos, el treball procedeix a explorar el camp de la reproducció social, entenent que és aquest l'àmbit del que s'ocupa el feminisme marxista italià. Una revisió sistemàtica de la literatura permet distingir entre tres corrents diferenciades pel seu ús particular de les categories marxianes. Seguint els objectius del treball, el corrent de pensament feminista hereu de la Teoria Crítica i les Noves Lectures de Marx, o el conegut com a feminisme de l'antireproducció social, és el que permet il·luminar de forma més coherent les contradiccions del tractament en la categoria de treball i les seves conseqüències polítiques a partir de la no-identitat del concepte i la dialèctica negativa, tal i com és posada en pràctica per Theodor W. Adorno.

El tractament afirmatiu del treball que trobem en un text fundacional com és el text de Mariarosa Dallacosta apunta a conceptualitzar el treball domèstic com a treball i, per tant, l'espai on es desenvolupa com un camp més de la lluita de classes. Aquesta consideració expressa la no-identitat del concepte de treball assalariat: aquest requereix de la seva contrapart negativa el treball no assalariat. En aquest moviment teòric, es força una redefinició del concepte de classe per incloure aquells subjectes que desenvolupen

tasques en espais no assalariats de la vida social, per trencar amb una noció particular de classe que només concebia el subjecte de lluita dins el marc de l'organització fabril. Adoptant una perspectiva totalitzant, el feminisme marxista intenta capturar el funcionament de l'oculta seu de la reproducció en relació a la reproducció social capitalista en la seva totalitat. Darrera d'aquest moviment teòric s'amaga un impuls de caràcter polític. En un segon moment de l'anàlisi, les feministes marxistes identifiquen en el treball domèstic no assalariat el contingut social de la identitat femenina o de la feminitat. Entenent el treball domèstic no remunerat com un dispositiu de socialització de gènere que es naturalitza, que es reifica, la campanya d'un salari pel treball domèstic intenta trencar amb aquest procés a través del qual s'assignen certes tasques sobre determinats cossos, concretament, cossos feminitzats. L'assalarització de les tasques reproductives les desnaturalitza, obre la possibilitat a que qualsevol persona pugui assumir aquella tasca a canvi d'un salari.

Per tant, si en un primer moment, la crítica buscava un reconeixement de les activitats domèstiques com a treball en busca d'una recomposició del subjecte de la lluita de classes, en un segon moviment, la crítica feminista marxista es proposa articular una política de la no-identitat que rebutja el treball domèstic com a dispositiu de socialització de gènere. En aquest sentit, la campanya pot ser llegida com una de les primeres propostes abolicionistes del gènere que intenta trencar amb el procés de naturalització que hi ha darrere de la imposició de les tasques reproductives sobre els cossos de subjectes feminitzats. La proposta cohabita en l'espai i el temps amb una proposta explícitament abolicionista del gènere com és la de Mario Mieli al seu llibre *Elementos de crítica homosexual* ([1977] 1980) en el que la categoria de "transsexualitat" designa aquest horitzó en el que el gènere ha estat desnaturalitzat en favor d'una multiplicitat d'identitats. A la llum d'aquesta discussió podem dir que la demanda d'un salari pel treball domèstic – una demanda irrealitzable sota condicions capitalistes, una demanda excessiva que inaugura una perspectiva de lluita – permet pensar una reproducció social completament socialitzada i col·lectivitzada, és a dir, la reproducció de la vida com una part més de la producció social total i no com un procés que recau sobre famílies o unitats privades de cures.